

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾**

z dnia.....2006 r.

**w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać przekładniki
klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami energii elektrycznej
czynnej prądu przemiennego oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń
wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów
pomiarowych²⁾**

Na podstawie art. 9a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 z późn.zm³⁾) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania w zakresie konstrukcji i wykonania, charakterystyk metrologicznych oraz warunków właściwego stosowania przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego, zwanych dalej „przekładnikami”;
- 2) szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej przekładników;
- 3) sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń, o których mowa w pkt 2.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) przekładniku – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy klasy dokładności 0,5; 0,2 i 0,1 przeznaczony do współpracy z licznikiem energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego w celu dokonywania pomiarów energii elektrycznej;
- 2) przekładniku prądowym – należy przez to rozumieć przekładnik, w którym prąd wtórny, w normalnych warunkach pracy, jest proporcjonalny do prądu pierwotnego, a jego faza różni się od fazy prądu pierwotnego o kąt, który jest bliski zeru w przypadku odpowiedniego połączenia;

---

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 220, poz. 1888);

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu ....., pod numerem....., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998 r. z późn.zm.);

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1494.

- 3) przekładniku napięciowym – należy przez to rozumieć przekładnik, w którym napięcie wtórne, w normalnych warunkach pracy, jest proporcjonalne do napięcia pierwotnego, a jego faza różni się od fazy napięcia pierwotnego o kąt, który jest bliski zeru w przypadku odpowiedniego połączenia;
- 4) przekładniku kombinowanym – należy przez to rozumieć przekładnik składający się z przekładnika prądowego i przekładnika napięciowego umieszczonych we wspólnej obudowie;
- 5) przekładniku przeznaczonym do specjalnych zastosowań do współpracy z licznikiem energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego – należy przez to rozumieć przekładnik prądowy lub część prądową przekładnika kombinowanego klasy dokładności 0,5S i 0,2S;
- 6) błędach podstawowych przekładnika – należy przez to rozumieć błędy wyznaczone podczas sprawdzania przekładnika w warunkach odniesienia;
- 7) błędzie prądowym przekładnika – należy przez to rozumieć błąd, który przekładnik wprowadza do wartości prądu wtórnego, wynikający z tego, że przekładnia rzeczywista nie jest równa przekładni znamionowej;
- 8) błędzie napięciowym przekładnika – należy przez to rozumieć błąd, który przekładnik wprowadza do wartości napięcia wtórnego, wynikający z tego, że przekładnia rzeczywista nie jest równa przekładni znamionowej;
- 9) błędzie kątowym przekładnika – należy przez to rozumieć kąt fazowy między wektorami prądów pierwotnego i wtórnego lub między wektorami napięć pierwotnego i wtórnego, jeżeli zwroty tych wektorów są tak dobrane, że w idealnym przekładniku kąt jest równy zeru;
- 10) obciążeniu znamionowym – należy przez to rozumieć wartość obciążenia, do którego są odniesione wymagania metrologiczne dotyczące dokładności przekładników;
- 11) najwyższym napięciu dopuszczalnym – należy przez to rozumieć największą wartość skuteczną napięcia podłączonego do przekładnika;
- 12) napięciu probierczym – należy przez to rozumieć wartość skuteczną napięcia, którą powinna być odporna izolacja przekładnika;
- 13) przekładniku narażonym na czynniki atmosferyczne – należy przez to rozumieć przekładnik pracujący w układach pomiarowych na wolnym powietrzu.

Rozdział 2

Wymagania w zakresie konstrukcji i wykonania przekładników

§ 3. Przekładnik powinien składać się w szczególności z następujących elementów:

- 1) uzwojenia pierwotnego;
- 2) uzwojenia wtórnego;
- 3) rdzenia wykonanego z materiału ferromagnetycznego – blachy transformatorowej;
- 4) zacisków uzwojeń pierwotnego i wtórnego;
- 5) izolacji między uzwojeniami.

§ 4. Na przekładniku powinny być zamieszczone w sposób trwały w szczególności:

- 1) nazwa lub znak producenta;
- 2) oznaczenie typu;
- 3) numer fabryczny;
- 4) znak zatwierdzenia typu, o ile został nadany;

- 5) wartości skuteczne znamionowych prądów lub napięć pierwotnych i wtórnych;
- 6) wartość skuteczna najwyższego napięcia dopuszczalnego;
- 7) wartości skuteczne napięć probierczych;
- 8) obciążenie znamionowe, wyrażone w woltoamperach i odpowiadająca mu klasa dokładności;
- 9) częstotliwość znamionowa;
- 10) przeznaczenie każdego uzwojenia i odpowiadające mu zaciski, w przypadku przekładników o więcej niż jednym uzwojeniu wtórnym;
- 11) schemat połączeń wewnętrznych, dla przekładników o więcej niż jednym zakresie prądu lub napięcia pierwotnego lub wtórnego;
- 12) oznaczenia zacisków uzwojeń pierwotnego i wtórnego.

§ 5. Przekładniki mogą mieć więcej niż jedną klasę dokładności, z tym że jednej klasie dokładności powinna odpowiadać jedna wartość obciążenia znamionowego.

§ 6. Konstrukcja przekładników powinna zapewnić zabezpieczenie elementów przekładnika, o których mowa w § 3 pkt 1-3 i 5, przed dostępem osób nieuprawnionych.

§ 7. Dla przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych ustala się:

- 1) wartości skuteczne znamionowych prądów pierwotnych w A: 10; 12,5; 15; 20; 25; 30; 40; 50; 60; 75 i ich dziesiętne wielokrotności lub podwielokrotności;
- 2) wartości skuteczne znamionowych prądów wtórnych w A: 1; 2; 5.

§ 8.1. Dla przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych ustala się:

- 1) wartości skuteczne znamionowych napięć pierwotnych w kV lub V – równe wartościom skutecznym znamionowych napięć sieci elektroenergetycznych, do których są podłączone przekładniki;
- 2) wartości skuteczne znamionowych napięć wtórnych w V: 100; 110; 200.

2. Dla przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych przeznaczonych do podłączenia w sieciach elektroenergetycznych między przewód fazowy a przewód uziemiony ustala się wartości skuteczne napięć, o których mowa w ust. 1 podzielone przez $\sqrt{3}$.

Rozdział 3

Wymagania w zakresie charakterystyk metrologicznych oraz warunków właściwego stosowania przekładników

§ 9. Izolacja:

- 1) uzwojenia pierwotnego przekładników powinna być odporna na napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości równej przy pierwszym sprawdzeniu 100 % wartości skutecznej napięcia probierczego podanego na przekładniku, zgodnego z wartościami, które określa załącznik nr 1 do rozporządzenia, a przy ponownym sprawdzeniu 80 % tej wartości;
- 2) międzyzwojowa przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych powinna być odporna na napięcie przemienne indukowane o częstotliwości 50 Hz i o wartości równej przy pierwszym sprawdzeniu 100 % wartości skutecznej napięcia probierczego podanego na przekładniku, zgodnego z wartościami, które określa załącznik nr 1 do rozporządzenia, a przy ponownym

sprawdzeniu 80 % tej wartości lub wartości koniecznej do zaindukowania w otwartym uzwojeniu pierwotnym przy pierwszym sprawdzeniu 100 % wartości skutecznej napięcia probierczego, a przy ponownym sprawdzeniu 80 % tej wartości napięcia, podanego na przekładniku, zgodnego z wartościami, określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia;

- 3) uzwojenia wtórnego przekładników powinna być odporna na napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej 3 kV;
- 4) między poszczególnymi uzwojeniami wtórnymi i między poszczególnymi sekcjami uzwojenia pierwotnego przekładników powinna być odporna na napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej 3 kV;
- 5) zacisku uzwojenia pierwotnego przeznaczonego do uziemienia przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych powinna być odporna na napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej 3 kV, o ile jest zastosowana;
- 6) niskonapięciowego zacisku pojemnościowego dzielnika napięcia przekładników napięciowych z pojemnościowym dzielnikiem napięcia powinna być odporna na napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości 10 kV;
- 7) międzyzwojowa przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych powinna być odporna na prąd przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości równej wartości skutecznej znamionowego prądu pierwotnego lub wtórnego przy otwartym uzwojeniu wtórnym lub pierwotnym. Dla przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, pracujących w rozszerzonym zakresie prądu, oznaczonym ext 120 %, ext 150 % lub ext 200 % izolacja powinna być odporna na działanie prądu o podwyższonej wartości w stosunku do wartości skutecznej prądu znamionowego. Wartość maksymalna napięcia, pojawiającego się na zaciskach otwartego uzwojenia wtórnego lub pierwotnego, nie powinna przekraczać 4,5 kV.

§ 10.1. Błędy podstawowe przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, przy obciążeniu o wartości od 25 % do 100 % obciążenia znamionowego, ale nie mniejszej niż 1 VA, częstotliwości znamionowej 50 Hz i współczynnika mocy $\cos\varphi = 0,8$ indukcyjnym nie powinny przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych, które określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Błędy podstawowe przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, przeznaczonych do specjalnych zastosowań przy współpracy z licznikami, o wartości skutecznej znamionowego prądu wtórnego 5 A, przy obciążeniu o wartości od 25 % do 100 % obciążenia znamionowego, ale nie mniejszej niż 1 VA, częstotliwości znamionowej 50 Hz i współczynnika mocy $\cos\varphi = 0,8$ indukcyjnym nie powinny przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych, które określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia, w przypadku gdy 25 % wartości obciążenia znamionowego jest mniejsze niż 5 VA, współczynnik mocy $\cos\varphi = 1$, a wartość skuteczna prądu pierwotnego jest równa 100 % prądu znamionowego.

4. W przypadku przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, pracujących w zakresie powyżej 120 % wartości skutecznej prądu znamionowego, oznaczonych ext 150 % lub ext 200 %, błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia, zamiast przy 120 % wartości skutecznej prądu znamionowego – przy wartości podanej na przekładnikach.

5. Błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia, dla każdego rdzenia pomiarowego przy zwartych pozostałych rdzeniach pomiarowych, w przypadku przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych o liczbie rdzeni pomiarowych większej niż jeden.

6. W przypadku przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, posiadających rdzenie przeznaczone do zabezpieczeń, błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia, dla każdego rdzenia pomiarowego przy zwartych rdzeniach przeznaczonych do zabezpieczeń.

§ 11.1. Błędy podstawowe przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych, przy obciążeniu o wartości od 25 % do 100 % obciążenia znamionowego, ale nie mniejszej niż 1 VA, częstotliwości znamionowej 50 Hz i współczynnika mocy $\cos\varphi = 0,8$ indukcyjnym nie powinny przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych, które określa załącznik nr 4 do rozporządzenia, w zakresie od 80 % do 120 % wartości znamionowego napięcia pierwotnego.

2. Błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia, dla każdego uzwojenia pomiarowego przy obciążonych pozostałych uzwojeniach pomiarowych wartościami 100 % i 0 % obciążenia znamionowego, w przypadku przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych o większej niż jeden liczbie uzwojeń pomiarowych.

3. W przypadku przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych, posiadających uzwojenie dodatkowe lub uzwojenia przeznaczone do zabezpieczeń, błędy podstawowe, o których mowa w ust. 1 nie mogą przekraczać wartości błędów granicznych dopuszczalnych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia, dla każdego uzwojenia pomiarowego przy otwartym uzwojeniu dodatkowym lub uzwojeniach przeznaczonych do zabezpieczeń.

§ 12. Przekładniki o więcej niż jednej klasie dokładności powinny spełniać wymagania określone w § 10 ust. 1 – 6 lub w § 11 ust. 1 – 3 dla każdej klasy dokładności, przy odpowiadającym jej obciążeniu znamionowym.

§ 13. Warunki odniesienia przy wyznaczaniu charakterystyk metrologicznych przekładników są następujące:

- 1) temperatura: $23\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$;
- 2) wilgotność względna poniżej 80 %.

§ 14. Wymagania metrologiczne, o których mowa w § 9 – 12, powinny być spełnione w warunkach właściwego stosowania przekładników, o których mowa w § 16, w przypadku dokonywania sprawdzeń w tych warunkach.

§ 15. Wymagania metrologiczne, o których mowa w § 9 – 12, powinny być spełnione w miejscu zainstalowania przekładników, w przypadku zainstalowania przez producenta przekładników w hermetycznie zamkniętym urządzeniu z izolacją gazową pod ciśnieniem.

§ 16. Warunki właściwego stosowania przekładników są następujące:

- 1) dla przekładników nie narażonych na czynniki atmosferyczne:

- a) temperatura od -5°C do 40°C ,
- b) wilgotność względna poniżej 95 %;
- 2) dla przekładników narażonych na czynniki atmosferyczne:
  - a) temperatura od -40°C do 40°C ,
  - b) wilgotność względna poniżej 95 %.

Rozdział 4

Szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej przekładników

§ 17.1. Badania typu przekładników podczas zatwierdzenia typu obejmują:

- 1) analizę dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia badania typu
- 2) oględziny zewnętrzne;
- 3) badanie wytrzymałości elektrycznej izolacji;
- 4) sprawdzenie dokładności.

2. Podczas legalizacji pierwotnej przekładników wykonuje się czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – 4.

§ 18. Podczas oględzin zewnętrznych należy sprawdzić, czy:

- 1) nie ma widocznych uszkodzeń mechanicznych obudowy, izolacji i zacisków przekładnika;
- 2) istnieją wymagane oznaczenia i znaki;
- 3) nie ma wycieków oleju, w przypadku przekładników o izolacji olejowej, a w przypadku przekładników posiadających wskaźnik oleju – również, czy jest odpowiednia ilość oleju;
- 4) jest odpowiednie ciśnienie, w przypadku przekładników o izolacji gazowej.

§ 19.1. Podczas badania wytrzymałości elektrycznej izolacji przekładników należy sprawdzić, czy są spełnione wymagania, o których mowa w § 9.

2. Wynik sprawdzenia uznaje się za pozytywny, jeżeli nie nastąpi przebicie izolacji lub przeskok napięcia między uzwojeniami.

§ 20. Podczas sprawdzenia dokładności przekładników należy sprawdzić, czy są spełnione wymagania, o których mowa:

- 1) w § 10 i § 12, w przypadku przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych;
- 2) w § 11 i § 12, w przypadku przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych.

Rozdział 5

Sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń przekładników

§ 21. Badania i sprawdzenia przekładników przeprowadza się w szczególności za pomocą następujących przyrządów pomiarowych i urządzeń:

- 1) komparatory prądowe o błędach granicznych nie większych, niż $\pm 0,005\%$ dla błędu prądowego i $\pm 0,5$ min. dla błędu kąтового lub przekładniki prądowe klasy dokładności 0,1 i dokładniejsze, w przypadku sprawdzania przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych;
- 2) dzielniki napięcia o błędach granicznych nie większych, niż $\pm 0,01\%$ dla błędu napięciowego i ± 1 min. dla błędu kąтового lub zestawy składające się z dzielnika

napięcia i elektronicznego wzorca dzielnika napięcia o błędach granicznych nie większych, niż $\pm 0,02$ % dla błędu napięciowego i ± 2 min. dla błędu kąтового lub przekładniki napięciowe klasy dokładności 0,1 i dokładniejsze, w przypadku sprawdzania przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych;

- 3) mostki do pomiaru błędów przekładników o błędach granicznych nie większych, niż $\pm 0,02$ % dla błędu prądowego lub napięciowego i ± 1 min. dla błędu kąтового;
- 4) wielozakresowe, przełączane skokowo obciążenia przekładników o współczynniku mocy $\cos\varphi = 0,8$ indukcyjnym o nastawianych wartościach zgodnych z parametrami sprawdzanych przekładników i o błędach składowych czynnej i biernej obciążeń nie przekraczających ± 3 % dla każdej z nastawionych wartości obciążeń w zakresie $(5 \div 120)$ % albo $(5 \div 200)$ % prądu znamionowego lub w zakresie $(80 \div 120)$ % napięcia znamionowego;
- 5) amperomierze i woltomierze klasy dokładności 0,5, o ile nie są wbudowane w mostki, o których mowa w pkt 3, o zakresie umożliwiającym odczyt w pełnym zakresie prądów i napięć objętym wymaganiami metrologicznymi;
- 6) miernik temperatury umożliwiający pomiar temperatury w zakresie dostosowanym do zakresu temperatur, o którym mowa w § 13 pkt 1 lub w § 16 pkt 1 lit. a albo w § 16 pkt 2 lit. a z błędem granicznym dopuszczalnym $\pm 0,4$ °C;
- 7) miernik wilgotności względnej umożliwiający pomiar wilgotności względnej w zakresie od 0 % do 100 % z błędem granicznym dopuszczalnym ± 2 %;
- 8) próbniki izolacji oraz układy zasilania i regulacji o parametrach dostosowanych do parametrów sprawdzanych przekładników.

§ 22.1. Badanie wytrzymałości elektrycznej izolacji uzwojenia pierwotnego przekładników przebiega w następujący sposób:

- 1) należy połączyć ze sobą wszystkie zaciski uzwojeń pierwotnych;
- 2) należy połączyć ze sobą wszystkie zaciski uzwojeń wtórnych i połączyć je z ziemią;
- 3) w przypadku konieczności należy połączyć z ziemią: obudowę, rdzeń i zbiornik – jeżeli występuje;
- 4) między połączone ze sobą zaciski uzwojeń pierwotnych a połączone ze sobą zaciski uzwojeń wtórnych należy doprowadzić w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 1.

2. Badanie wytrzymałości elektrycznej izolacji międzyzwojowej przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych przebiega w następujący sposób:

- 1) do zacisków uzwojenia pierwotnego lub wtórnego należy doprowadzić w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 2, pozostawiając drugie uzwojenie otwarte;
- 2) w przypadku doprowadzenia napięcia przemiennego do uzwojenia wtórnego dopuszcza się zastosowanie napięcia o podwyższonej częstotliwości;
- 3) jeżeli częstotliwość nie przekracza 100 Hz, to czas trwania badania wynosi 1 minutę, a przy częstotliwości większej niż 100 Hz czas trwania badania należy obliczyć według wzoru:

$$t = 120 \frac{f_n}{f_b}$$

gdzie:

t – czas trwania badania w s,

f_n – częstotliwość znamionowa – 50 Hz,

f_b – częstotliwość podczas badania w Hz

- przy czym czas ten nie może być krótszy niż 15 s

3. Dla przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych przeznaczonych do podłączenia w sieciach elektroenergetycznych między przewód fazowy a przewód uziemiony sprawdzenie wytrzymałości elektrycznej izolacji międzyzwojowej jest równoważne sprawdzeniu wytrzymałości elektrycznej izolacji uzwojenia pierwotnego.

4. Badanie wytrzymałości elektrycznej izolacji uzwojenia wtórnego przekładników przebiega w następujący sposób.

- 1) należy połączyć ze sobą zaciski uzwojenia wtórnego;
- 2) między połączone ze sobą zaciski uzwojenia wtórnego a uziemioną obudowę należy doprowadzić w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 3;
- 3) dla przekładników o więcej niż jednym uzwojeniu wtórnym należy przeprowadzić czynności określone w pkt 1 i 2 dla każdego uzwojenia wtórnego.

5. Badanie wytrzymałości elektrycznej izolacji między poszczególnymi uzwojeniami wtórnymi i między poszczególnymi sekcjami uzwojenia pierwotnego przekładników przebiega w następujący sposób:

- 1) zaciski każdego uzwojenia wtórnego i każdej sekcji uzwojenia pierwotnego należy połączyć ze sobą;
- 2) między połączone ze sobą zaciski uzwojenia wtórnego a połączone ze sobą i z ziemią zaciski pozostałych uzwojeń wtórnych należy doprowadzić w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 4;
- 3) między połączone ze sobą zaciski sekcji uzwojenia pierwotnego a połączone ze sobą i z ziemią zaciski pozostałych sekcji należy doprowadzić w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 4;
- 4) czynności określone w pkt 1 – 3 należy przeprowadzić dla każdego uzwojenia wtórnego i dla każdej sekcji uzwojenia pierwotnego.

6. W celu przeprowadzenia badania wytrzymałości elektrycznej izolacji zacisku uzwojenia pierwotnego przeznaczonego do uziemienia przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych, o ile jest zastosowana należy doprowadzić między ten zacisk a obudowę połączoną z ziemią w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 5.

7. W celu przeprowadzenia badania wytrzymałości elektrycznej izolacji niskonapięciowego zacisku pojemnościowego dzielnika napięcia przekładników napięciowych z pojemnościowym dzielnikiem napięcia należy doprowadzić między ten zacisk a obudowę połączoną z ziemią w czasie 1 minuty napięcie przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 6.

8. W celu przeprowadzenia badania wytrzymałości elektrycznej izolacji międzyzwojowej przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych do zacisków uzwojenia pierwotnego lub wtórnego należy doprowadzić w czasie 1 minuty prąd przemienne o częstotliwości 50 Hz i o wartości skutecznej określonej w § 9 pkt 7, pozostawiając drugie uzwojenie otwarte.

§ 23. Sprawdzenie dokładności przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych dokonywane jest metodą mostkową zerową i przebiega w następujący sposób:

- 1) należy zestawić obwód prądu pierwotnego, łącząc ze sobą szeregowo zaciski uzwojenia pierwotnego przekładnika sprawdzanego, wzorcowego i transformatora zasilającego;
- 2) zaciski uzwojenia wtórnego przekładnika sprawdzanego należy połączyć szeregowo z obciążeniem przekładników prądowych;
- 3) zaciski uzwojenia wtórnego przekładnika sprawdzanego i wzorcowego należy połączyć z odpowiednimi zaciskami mostka do pomiaru błędów przekładników;
- 4) do obwodu pierwotnego należy doprowadzić prąd;
- 5) sprawdzenia należy dokonać przy 120 %, 100 %, 20 %, 5 % wartości znamionowego prądu pierwotnego, a przekładników do specjalnych zastosowań - przy 120 %, 100 %, 20 %, 5 %, 1 % wartości znamionowego prądu pierwotnego i przy 100 % i 25 % wartości obciążenia znamionowego, z zastrzeżeniem § 10 ust. 3 i 4;
- 6) wartości mierzonych błędów sprawdzanego przekładnika należy odczytać na mostku do pomiaru błędów przekładników;
- 7) w razie konieczności należy uwzględnić w wynikach pomiaru błędy przekładnika wzorcowego, dodając je do wartości odczytanych na mostku do pomiaru błędów przekładników.

§ 24. Sprawdzenie dokładności przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych dokonywane jest s metodą mostkową zerową i przebiega w następujący sposób:

- 1) należy zestawić obwód napięcia pierwotnego, łącząc ze sobą równolegle zaciski uzwojenia pierwotnego przekładnika sprawdzanego, wzorcowego i transformatora zasilającego;
- 2) zaciski uzwojenia wtórnego przekładnika sprawdzanego należy połączyć równolegle z obciążeniem przekładników napięciowych;
- 3) zaciski uzwojenia wtórnego przekładnika sprawdzanego i wzorcowego należy połączyć z odpowiednimi zaciskami mostka do pomiaru błędów przekładników;
- 4) do obwodu pierwotnego należy doprowadzić napięcie;
- 5) sprawdzenia należy dokonać przy 120 %, 100 %, 80 % wartości znamionowego napięcia pierwotnego i przy 100 % i 25 % wartości obciążenia znamionowego;
- 6) wartości mierzonych błędów sprawdzanego przekładnika należy odczytać na mostku do pomiaru błędów przekładników;
- 7) w razie konieczności należy uwzględnić w wynikach pomiaru błędy przekładnika wzorcowego, dodając je do wartości odczytanych na mostku do pomiaru błędów przekładników.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 25. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lutego 2004 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przekładniki klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami (Dz. U. Nr 34, poz. 299).

projekt z dnia 24.04.2006 r.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Gospodarki
z dnia.....(poz. ....)

Załącznik nr 1

**Wartości skuteczne napięć probierczych o częstotliwości 50 Hz uzwojeń
pierwotnych przekładników**

Wartość skuteczna najwyższego napięcia dopuszczalnego w kilowoltach	Wartość skuteczna napięcia probierczego o częstotliwości 50 Hz w kilowoltach
0,72	3
1,2	6
3,6	10
7,2	20
12	28
17,5	38
24	50
36	70
52	95
72,5	140
100	185
123	185
	230
145	230
	275
170	275
	325
245	395
	460
300	395
	460
362	460
	510
420	570
	630

Załącznik nr 2**Błędy graniczne dopuszczalne przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych.**

Klasa dokładności	Wartość skuteczna prądu pierwotnego w procentach prądu znamionowego	Błędy graniczne dopuszczalne		
		prądowe w procentach	kątowe	
			w minutach	w centyradianach
0,1	120	$\pm 0,1$	± 5	$\pm 0,15$
	100	$\pm 0,1$	± 5	$\pm 0,15$
	20	$\pm 0,2$	± 8	$\pm 0,24$
	5	$\pm 0,4$	± 15	$\pm 0,45$
0,2	120	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
	100	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
	20	$\pm 0,35$	± 15	$\pm 0,45$
	5	$\pm 0,75$	± 30	$\pm 0,9$
0,5	120	$\pm 0,5$	± 30	$\pm 0,9$
	100	$\pm 0,5$	± 30	$\pm 0,9$
	20	$\pm 0,75$	± 45	$\pm 1,35$
	5	$\pm 1,5$	± 90	$\pm 2,7$

Załącznik nr 3**Błędy graniczne dopuszczalne przekładników prądowych i części prądowej przekładników kombinowanych, przeznaczonych do specjalnych zastosowań.**

Klasa dokładności	Wartość skuteczna prądu pierwotnego w procentach prądu znamionowego	Błędy graniczne dopuszczalne		
		prądowe w procentach	kątowe	
			w minutach	w centyradianach
0,2S	120	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
	100	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
	20	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
	5	$\pm 0,35$	± 15	$\pm 0,45$
	1	$\pm 0,75$	± 30	$\pm 0,9$
0,5S	120	$\pm 0,5$	± 30	$\pm 0,9$
	100	$\pm 0,5$	± 30	$\pm 0,9$
	20	$\pm 0,5$	± 30	$\pm 0,9$
	5	$\pm 0,75$	± 45	$\pm 1,35$
	1	$\pm 1,5$	± 90	$\pm 2,7$

Załącznik nr 4

Błędy graniczne dopuszczalne przekładników napięciowych i części napięciowej przekładników kombinowanych.

Klasa dokładności	Błędy graniczne dopuszczalne		
	napięciowe w procentach	kątowe	
		w minutach	w centyradianach
0,1	$\pm 0,1$	± 5	$\pm 0,15$
0,2	$\pm 0,2$	± 10	$\pm 0,3$
0,5	$\pm 0,5$	± 20	$\pm 0,6$

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a ustawy z dnia 11 maja 2001 – Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 z późn.zm). Upoważnienie to zostało dodane ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo o miarach (Dz.U. Nr 141, poz. 1493).

Projekt rozporządzenia określa:

- 1) wymagania w zakresie konstrukcji, wykonania oraz charakterystyk metrologicznych przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego;
- 2) wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego;
- 3) szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego;
- 4) sposoby i metody przeprowadzania badań i sprawdzeń, o których mowa w pkt 3.

Aktualnie wymagania techniczne i metrologiczne dla przekładników określa rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lutego 2004 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przekładniki klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami (Dz. U. Nr 34, poz. 299).

W dniu 6 lipca 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 maja 2004 r. w sprawie zmiany ustawy Prawo o miarach. Nowelizacja ta dokonała zmiany delegacji ustawowej zawartej w art. 9 ustawy, która została rozdzielona na dwa artykuły art. 9 i art. 9a, jednocześnie ustawa ta wprowadziła przepis przejściowy, określający iż dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 ustawy zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 9 i art. 9a ustawy, w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 30 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji, tj. do dnia 7 stycznia 2007 r.

Dotychczas kwestie, o których mowa w pkt 1 były uregulowane w w/w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lutego 2004 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przekładniki klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami W tym zakresie projekt rozporządzenia nie wprowadza żadnych istotnych zmian w porównaniu z w/w rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, poza określeniem wymagań w zakresie wartości skutecznych znamionowych prądów i napięć pierwotnych i wtórnych przekładników.

Na podstawie art. 9a pkt 1 w/w ustawy w projekcie określono wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania przekładników, co jest nowym elementem w porównaniu z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem.

Nowym elementem w stosunku do w/w rozporządzenia w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przekładniki klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami z dnia 10 lutego 2004 r. jest również określenie na podstawie art. 9a pkt 2 ustawy szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej przekładników oraz sposobów i metod ich przeprowadzania.

Projektowane rozporządzenie reguluje sprawy, które nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie uwzględnia natomiast wymagania metrologiczne wskazane w normach:

- 1) PN-EN 60044-1:2000 Przekładniki. Przekładniki prądowe;
- 2) PN-EN 60044-1:2000/A1:2003 Przekładniki. Przekładniki prądowe (Zmiana A1);
- 3) PN-EN 60044-1:2004 Przekładniki. Przekładniki prądowe (Zmiana A2);
- 4) PN-EN 60044-2:2001 Przekładniki. Przekładniki napięciowe indukcyjne;
- 5) PN-EN 60044-2:2001/A1:2003 Przekładniki. Przekładniki napięciowe indukcyjne (Zmiana A1);
- 6) PN-EN 60044-2:2001/A2:2004 Przekładniki. Przekładniki napięciowe indukcyjne (Zmiana A2);
- 7) PN-E-06553:2000. Przekładniki kombinowane.

Uregulowanie spraw związanych z wymaganiami, którym powinny odpowiadać przekładniki klasy dokładności 0,5 i dokładniejsze do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego oraz kwestiami związanymi z badaniami i sprawdzeniami dokonywanymi podczas prawnej kontroli metrologicznej oraz sposobami i metodami ich przeprowadzania w projekcie rozporządzenia powinno przyczynić się do uproszczenia i przejrzystości procedur w tym zakresie.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia wymaga notyfikacji. Projekt spełnia przesłanki określone w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 z późn. zm.).

Wejście w życie projektu rozporządzenia nie powinno wyrzucić skutków finansowych dla budżetu państwa.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie.

Rozporządzenie oddziałuje na podmioty zajmujące się wytwarzaniem, importem, sprzedażą oraz użytkowaniem przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronach internetowych Głównego Urzędu Miar. Ponadto projekt zostanie skonsultowany z producentami, importerami oraz użytkownikami przekładników oraz instytucjami reprezentującymi pracodawców, samorządem gospodarczym i związkami zawodowymi. Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie powinno mieć wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach za prawną kontrolę metrologiczną przyrządów pomiarowych, w tym przekładników klasy dokładności 0,5 i dokładniejszych do współpracy z licznikami energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego pobiera się opłaty, które stanowią dochód budżetu państwa. Jednak projekt rozporządzenia nie zawiera nowych rozwiązań dotyczących wymagań w zakresie konstrukcji, wykonania, materiałów oraz charakterystyk metrologicznych w/w przyrządów pomiarowych, i dlatego jego wejście w życie nie powinno wpłynąć istotnie na zwiększenie albo zmniejszenie dochodów budżetu państwa z tego tytułu. Nie przewiduje się również wpływu na dochody i wydatki pozostałych podmiotów zaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje bezpośrednich skutków dla rynku pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w szczególności nie odbije się w istotny sposób na kosztach działalności krajowych producentów przekładników.

6. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się wpływu projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.